

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 572/2024
06.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 280. став 2. у вези става 1. КЗ и других, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Николе Станојевића, поднетом против правноснажних пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 342/23 од 31.08.2023. године и Кж3 17/23 од 18.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 06.06.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Николе Станојевића, поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 342/23 од 31.08.2023. године и Кж3 17/23 од 18.12.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Деспотовцу, Судска јединица Свилајнац К 30/21 од 13.04.2023. године, под тачком 1. окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ и изречена му је условна осуда тако што му је суд утврдио казну затвора у трајању од 4 (четири) месеца и истовремено одредио да се утврђена казна неће извршити ако окривљени у року проверавања од 1 (једне) године не учини ново кривично дело. Истом пресудом, под тачком 2. окривљени ББ је на основу одредбе члана 423. тачка 2) ЗКП, ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 280. став 2. у вези става 1. КЗ, а под тачком 3. да је извршио кривично дело фалсификовање службене исправе у саизвршилаштву из члана 357. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, док је под тачком 4. према окривљеном, на основу одредбе члана 422. тачка 3) ЗКП одбијена оптужба да је извршио кривично дело повреда права по основу рада и права из социјалног осигурања. Окривљени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 5.000,00 динара у року од 15 дана од правноснажности пресуде и да трошкови кривичног поступка у односу на кривично дело из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ на основу члана 264. став 1. ЗКП падају на

његов терет, док преостали трошкови кривичног поступка, о којима ће бити одлучено посебним решењем, на основу члана 265. став 1. ЗКП падају на терет буџетских средстава суда и Основног јавног тужилаштва у Деспотовцу. Оштећени ВВ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 342/23 од 31.08.2023. године, у ставу првом изреке, усвојена је жалба јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Деспотовцу и преиначена пресуда Основног суда у Деспотовцу, Судска јединица Свилајнац К 30/21 од 13.04.2023. године, у делу изреке под тачком 2. и 3, као и у делу изреке под тачком 1. у погледу одлуке о казни, тако што је окривљени АА оглашен кривим због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 280. став 2. у вези става 1. КЗ, за које му је суд претходно утврдио казну затвора у трајању од 8 (осам) месеци и због кривичног дела фалсификовање службене исправе у саизвршилаштву из члана 357. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, за које му је утврдио казну затвора у трајању од 5 (пет) месеци, па је задржавајући као правилно утврђену казну затвора у трајању од 4 (четири) месеца због кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ, Апелациони суд у Крагујевцу окривљеног АА осудио на јединствену казну затвора у трајању од 1 (једне) године која ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, без примене електронског надзора, које не сме напуштати осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора. Оштећени ВВ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак. Окривљени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка и да суду на име паушала плати износ од 5.000,00 динара у року од 15 дана од правноснажности пресуде, док ће о висини трошкова насталих пред судом правног лека одлучити другостепени суд посебним решењем, а о висини осталих трошкова првостепени суд посебним решењем. Истом пресудом, у ставу другом изреке, жалбе браниоца окривљеног и пуномоћника оштећеног ВВ су одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена, док је у делу изреке под тачком 4. првостепена пресуда остала неизмењена.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж3 17/23 од 18.12.2023. године одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Деспотовцу и браниоца окривљеног АА, а пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 342/23 од 31.08.2023. године потврђена.

Против правноснажних пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 342/23 од 31.08.2023. године и Кж3 17/23 од 18.12.2023. године захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Никола Станојевић, због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и „укине пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 342/23 од 31.08.2023. године и Кж3 17/23 од 18.12.2023. године“.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Николе Станојевића, доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљеног,

сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Никола Станојевић, захтев за заштиту законитости подноси због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

Према наводима захтева, у радњама окривљеног АА нема обележја кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 280. став 2. у вези става 1. КЗ за које је оглашен кривим, нити било ког другог кривичног дела јер окривљени нема својство одговорног лица. У том смислу, у захтеву се истиче да су у оквиру бланкетне диспозиције кривичног дела из члана 280. став 2. у вези става 1. КЗ, погрешно примењене одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду. У изреци побијане пресуде другостепеног суда, наводи се да је окривљени као одговорно лице, директор у производном погону, и поред чињенице да је сходно одредби члана 9. Закона о безбедности здравља на раду пренео као послодавац своје обавезе и одговорности на друго лице ГГ, као послодавац пропустио да поступи по прописима о техничким правилима и мерама о заштити на раду прописаних Законом о безбедности и здрављу на раду и то одредбама члана 13, 15 став 1. тачка 2), 4), 5), 7) и 10), члана 23, 27. и 28. као и одредбама члана 3, 11, 22, 33. и 34. Правилника о посебним мерама при механичкој обради дрвета и сличних материјала. Такав начин одређивања одговорног лица и довођење у узрочно последичну везу радњи одговорног лица са повредом оштећеног, према наводима захтева, потпуно је неприхватљив јер је за пропусте у предузимању мера заштите на раду у предузећу „... Трејд“ доо Свилајнац, искључиво одговорна ГГ, дипломирани ... Предузеће „... Трејд“ је на основу одредбе члана 37. Закона о безбедности здравља на раду, одредило Институт за безбедност из Новог Сада за обављање послова безбедности и здравља на раду, након чега је одлуком предузећа „... Трејд“, као лице задужено за обављање тих послова испред Института одређена ГГ. Према наведеној одлуци, ГГ је била дужна да предузима све мере прописане одредбом члана 40. Закона о безбедности и здрављу на раду, које представљају послове наведене у изреци пресуде другостепеног суда. Другостепени суд окривљеног АА, као директора и законског заступника предузећа „... Трејд“, изједначава са послодавцем, што према наводима захтева окривљени није јер из одредбе члана 4. став 1. тачка 3) Закона о безбедности и здрављу на раду послодавац може бити само правно лице, а то је у конкретном случају предузеће „... Трејд“.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује као неосноване.

Кривично дело изазивање опасности необезбеђењем мера заштите на раду из члана 280. став 2. Кривичног законика, прописује да ће се казнити одговорно лице у руднику, фабрици, радионици, на градилишту или на другом месту рада које не постави заштитне уређаје или их не одржава у исправном стању или их у случају потребе не стави у дејство или уопште не поступа по прописима или техничким правилима о мерама заштите на раду и тиме изазове опасност за живот или тело људи или за имовину већег обима.

Кривичним делом тешка дела против опште сигурности из члана 288. став 1. Кривичног законика прописани су квалификовани облици кривичних дела против опште сигурности људи и имовине, међу којима и кривичног дела из члана 280. став 2. услед ког је наступила тешка телесна повреда неког лица или имовинска штета великих размера.

Према одредби члана 4. став 2. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“ број 101/2005, 91/2015, 113/2017 (други закон)), који је важио у време извршења кривичног дела које је окривљеном стављено на терет, послодавац јесте домаће или страног правно лице, односно физичко лице које запошљава, односно радно ангажује једно или више лица: (1) као послодавац у смислу овог закона сматра се и физичко лице које по било ком правном основу обезбеђује посао запосленом, изузимајући лице, које посао обезбеђује у домаћинству и носиоца породичног пољопривредног газдинства, који обављају посао са члановима породичног пољопривредног домаћинства у складу са прописима о пољопривреди, (2) као послодавац сматра се и физичко лице које са члановима свог породичног домаћинства обавља привредну или другу делатност.

Одредбом члана 9. истог закона, у ставу 2. прописано је да се послодавац не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице.

Из изреке побијане пресуде другостепеног суда, произилази да је окривљени АА, као одговорно лице, директор у производном погону предузећа „... Трејд“ доо Свилајнац, у стању урачунљивости, свестан свога дела и његове забрањености, пропустио да поступи по прописима и техничким правилима о мерама заштите на раду прописаних Законом о безбедности и здрављу на раду и одредбама Правилника о посебним мерама заштите на раду при механичкој обради и преради дрвета и сличних материјала, који су ближе наведени у изреци пресуде, и тиме изазвао опасност по живот и тело људи, на тај начин што је без спроведених мера и радњи које је био дужан да предузме у складу са наведеним прописима, запосленима дао на употребу кружну тестеру без ознаке о произвођачу за коју је знао да је претходно током транспорта била оштећена и на којој нису биле примењене посебне мере безбедности и здравља на раду јер није имала раздвојни клин, док резни алат није био опремљен заштитном направом или уређајем листа кружне тестере, који спречавају приступ подручју опасности ради заустављања опасног кретања резног алата пре него што дође у подручје опасности, иако је био свестан да поступајући на тај начин може да изазове опасност за живот и тело људи али је олако држао да до тога неће доћи или да ће то моћи да спречи, а до чега је дошло приликом рада на кружној тестери од стране радника ВВ, који претходно није био теоријски и практично оспособљен за рад у предузећу „... Трејд“, а ком је кружна тестера приликом обраде дрвета у непосредном додиру десне руке са резним алатом-листом кружне тестере, захватила прсте десне шаке услед чега радник, оштећени ВВ, задобио тешке телесне повреде у виду потпуне трауматске ампутације другог и четвртог прста десне шаке, непотпуне (делимичне) ампутације трећег прста десне шаке и нагњечно-раздрену рану палца и малог прста десне шаке.

Према налажењу Врховног суда, у претходно описаним радњама окривљеног АА стичу се сва законска обележја кривичног дела тешко дело против опште

сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 280. став 2. у вези става 1. КЗ, односно субјективна обележја дела која се тичу урачунљивости и свесног нехата окривљеног и објективна обележја која се односе на радњу окривљеног, као одговорног лица, која се састоји у непоступању по прописима о техничким правилима и мерама о заштити на раду прописаних Законом о безбедности и здрављу на раду и то одредбама члана 13, 15 став 1. тачка 2), 4), 5), 7) и 10), члана 23, 27. и 28. као и одредбама члана 3, 11, 22, 33. и 34. Правилника о посебним мерама при механичкој обради дрвета и сличних материјала, и последицу дела која се састоји у реализацији конкретне опасности по живот или тело људи, што је у конкретном случају, тешка телесна повреда оштећеног ВВ.

Према томе, својство одговорног лица, које мора имати извршилац предметног кривичног дела, је у погледу окривљеног АА јасно наведено и описано у изреци пресуде другостепеног суда, уз навођење бланкетних диспозиција прописа које је као одговорно лице пропустио да примени, уз које је наведена и одредба члана 9. став 2. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“ број 101/2005, 91/2015, 113/2017) из које произилази обавеза и одговорност окривљеног у вези са применом мера безбедности и здравља на раду, чијим правилним тумачењем се бавио трећестепени суд приликом одлучивања о редовном правном леку и о томе у својој одлуци изнео јасне и аргументоване разлоге.

По налажењу Врховног суда, а супротно наводима захтева, из описа својства окривљеног АА, у изреци пресуде другостепеног суда, као одговорног лица-директора у производном погону предузећа „... Трејд“ доо Свилајнац, који се сходно одредби члана 9. став 2. Закона о безбедности и здрављу на раду не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице, у конкретном случају на ГГ, произилази и његово својство послодавца, у смислу одредбе члана 4. Закона о безбедности и здрављу на раду, којим је између осталог, као послодавац одређено и физичко лице, а самим тим и његова обавеза и одговорност да примени прописане мере за безбедност и здравље на раду.

Сходно наведеном, налазећи да чињенични опис кривичног дела за које је окривљени АА, између осталог, оглашен кривим садржи сва законска обележја кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 280. став 2. у вези става 1. КЗ, како су то правилно закључили другостепени и трећестепени суд, Врховни суд оцењује да доношењем побијаних пресуда није повређен кривични закон из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Николе Станојевића, неосновани.

У преосталим наводима захтева, бранилац окривљеног АА, адвокат Никола Станојевић, оспорава оцену доказа и чињенична утврђења нижестепених судова и на тај начин суштински указује на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП у чије разматрање се Врховни суд није упуштао обзиром да повреда закона из члана 440. ЗКП не представља законски разлог за подношење овог ванредног правног лека, у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

Из свих изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП на коју се неосновано указује

захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Николе Станојевића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић